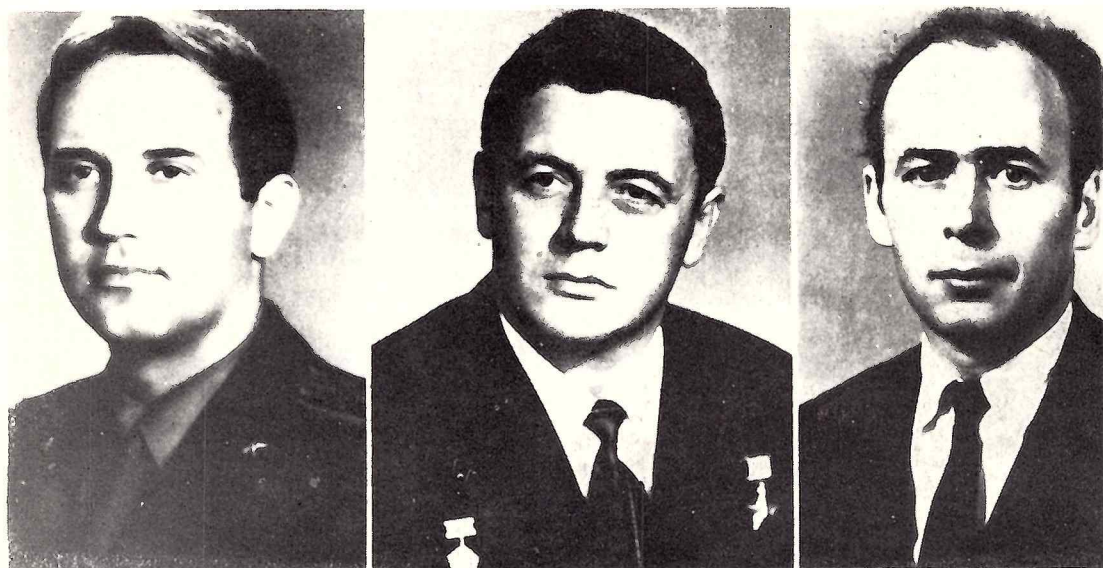

KOZMOS

POPULÁRNO-VEDECKÝ ČASOPIS
SLOVENSKEJ ÚSTREDNEJ HVEZDARNE V HURBANOVE

ČESŤ ICH PAMIATKE

Ako úder blesku prišlo 30. júna ráno tragické hlásenie tlačovej agentúry TASZ: Kozmonauti Georgij Dobrovolskij, Vladislav Volkov a Viktor Pacajev zahynuli pri pristátí kozmickej lode Sojuz 11.

Smutná správa o smrti hrdinov vesmíru bolestne zasiahla srdcia ľudí na celom svete. Oni ako prví vyskúšali nový kozmický komplex: orbitálnu stanicu Salut a dopravnú loď Sojuz 11. Výsledky ich pozorovaní sú pre vedu, pre budúcnosť kozmických výskumov, pre celé ľudstvo neoceniteľné. Utvorenie kozmického komplexu, orbitálnej stanice Salut a dopravnej lode Sojuz 11, možno porovnať s takými vynikajúcimi úspechmi ako vypustenie prvej umelej družice Zeme, triumfálny let Jurija Gagarina, výstup človeka do voľného kozmického priestoru, pristátie človeka na mesačnom povrchu a doprava mesačnej pôdy na Zem.

Let Georgija Dobrovolského, Vladislava Volkova a Viktora Pacajeva znamená začiatok novej etapy výskumu kozmu — etapy využitia dlhodobých obývatelných vedeckých observatórií na obežných dráhach okolo Zeme, ktoré odhaľujú široké možnosti pre riešenie kľúčových úloh vedy a techniky. Tieto experimenty odha-

ľujú široké perspektívy pre meteorológiu, astronómiu, geofyziku a geológiu. Kozmonauti splnili rozsiahly unikátny program experimentov, plánovaných pre ich let a urobili mnoho veľmi cenných vedeckých výskumov. Do posledného okamihu svojho života boli pri riadiacich pultoch pristávacieho modulu. V kozmickej lodi zostali zápisky v palubnom denníku o ich práci. Budú to nové stránky vedy o kozmickom priestore a v tom je hlavná zásluha hrdinov — kozmonautov, záruka ich nesmrteľnosti. Všetko čo urobili, bude žiť, ich cestou pôjdu iní a dokončia to, čo oni začali.

Dobrovolskij, Volkov a Pacajev za 24 dní, ktoré strávili vo vesmíre, obohatili vedu novými poznatkami. Výsledky ich činnosti v kozme znamenajú veľký pokrok na ceste k dobývaniu vesmíru. Mená členov posádky prvej orbitálnej kozmickej stanice budú zapísané zlatými písmenami do histórie kozmonautiky a zostanú navždy v našich spomienkach za svoj vynikajúci prínos mierovému výskumu kozmu.

Češť ich pamiatke, češť hrdinom, letcom-kozmonautom, ktorí zahynuli pre vedu pri razení novej cesty k nekonečným hviezdnyh svetom.

Z OBSAHU:

Kozmické žiarenie o-
bami geofyzika — Vý-
voj hviezd — Aktívne
oblasti na slnku. Slnč-
ná koróna — Najväčší
syntetický radioteleskop
na svete — Planetárne
mlhoviny — Otázka ex-
perimentálneho dôkazu
Keplerových zákonů —
Teplotné pomery Hur-
banova — Typické javy
letného počasia — Čo
sú to pulzary — Z otá-
zok jadrovej astrofyziky
a vývoja hviezd. Jadro-
vé reakcie vnútri hiezd
— Z tretieho zrazu
mladých astronomov
Slovenska — Tretia ce-
stná konferencia o
vyučovaní astronómie v
Československu — Úka-
ny na oblohe — Počít-
ajte s nami. Paralaxa
v astronómii. Určenie
vzdialenosti Mesiaca —
Súhvezdia v gréckych
bájach a povestiach —
Ako pozorovali zatme-
nie Slnka na OH v
Banskej Bystrici — O-
šliel z našich radov —
Nové slnečné hodiny a
pozorovateľňa — Prvé
podozretie — Jozef Le-
noki 75 ročný — Vý-
stava o živote a diele
Keplera — Čo, kde,
kto, kedy.